

REFERAT Miljø- og Trafikudvalget 2022-25 d. 07-04-2025

Mødedato Mandag d. 07. april 2025 kl. 19:01

Mødested Udvalgsværelse 2

Indholdsfortegnelse

Meddelelser..... 3

Beslutning om etablering af anlæg til behandling af bleaffald..... 4

Punkt 60: Meddelelser

00.22.04-P35-18-24

Sagsfremstilling

Der er ingen meddelelser til udvalget.

Punkt 61: Beslutning om etablering af anlæg til behandling af bleaffald

07.04.00-Ø54-2-24

Resume

Kommunalbestyrelsen besluttede den 13. november 2023 at implementere en ordning for bleaffald forudsat, der blev etableret et behandlingsanlæg i Danmark eller Skandinavien. Et fællesudbud med Københavns Kommune om etablering af et sådant anlæg er nu gennemført og har resulteret i en vinder. Etablering af anlægget har imidlertid vist sig kun at være økonomisk rentabelt, såfremt Frederiksberg Kommune forpligter sig til at levere en større mængde bleaffald end først antaget. Kommunalbestyrelsen skal på den baggrund tage stilling til, hvorvidt den allerede vedtagne ordning skal udvides med henblik på realisering af anlægget.

Beslutning

Et flertal i Miljø- og Trafikudvalget (Jan E. Jørgensen, Malte Mathies Løcke, David Munis Zepernick, Carina Høedt og Anders Storgaard)

- indstiller til Magistraten at gå videre med en ordning kun for kommunale institutioner og plejecentre, idet det forudsættes, at behandlingsprisen kan forhandles ned, som beskrevet i sagen.

Et mindretal i Miljø- og Trafikudvalget (Thyge Enevoldsen, Ruben Kidde) stemte for en obligatorisk ordning for institutioner og plejehjem, frivillig tilmeldeordning for villaer samt etageboliger med under 6 børn i alderen 0-3 år og obligatorisk ordning for etageejendomme med minimum 6 børn i alderen 0-3 år.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Miljø- og Trafikudvalget indstiller til Magistraten,

- at en af de i sagen beskrevne ordninger for bleaffald besluttet, idet forvaltningen anbefaler scenarie 3, og at der på den baggrund indgås aftale med vinder af udbud om etablering af behandlingsanlæg til bleaffald.

Sagsfremstilling

Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen efter drøftelse, idet udvalget bad om en uddybning af en række forhold, der opsummeres kort i den supplerende sagsfremstilling nedenfor. De enkelte forhold er ligeledes uddybet i bilag 10.

Er der mulighed for at andre kommuner vil være med i et fællesudbud?

Andre aktører har tilkendegivet, at de er interesserede i at indføre sortering af bleaffald jf. bilag 7 - Letters of Intent. Herunder de 18 ejerkommuner i Vestforbrænding, Region Hovedstaden samt en række svenske kommuner. Affald+ - som er ejet af Faxe, Næstved, Ringsted, Slagelse, Sorø, og Vordingborg Kommuner – har senest henvendt sig til Københavns Kommune og vist stor interesse i projektet. Københavns Kommune er ligeledes i dialog med Hvidovre og Fredericia Kommune. Det er vurderingen fra Københavns Kommune, at yderligere kommuner i ordningen afhænger af gennemførslen af udbuddet.

Hvad er besparelsen i CO₂?

Genanvendelse frem for forbrænding af 1 ton bleaffald giver en besparelse på ca. 900 kg CO₂. Afhængig af, hvilket scenarie der vedtages, vil ordningen give en CO₂ besparelse på mellem ca. 180 tons (scenarie 1) og ca. 585 tons CO₂ årligt (scenarie 5).

Der ønskes en udbygning af vilkårene i scenarie 3 samt mulighed for at indføre scenarie 3 som frameldeordning med 6 børn i husstanden som grænse

Vilkårene i scenarie 3 omfatter:

- Obligatorisk ordning for institutioner (vuggestuer og børnehaver) og plejehjem,
- Frivillig tilmeldeordning for villaer samt etageboliger med under 3 børn i alderen 0-3 år,
- Obligatorisk ordning for etageejendomme med minimum 3 børn i alderen 0-3 år.

Er det ikke fysisk muligt at placere en beholder i den eksisterende affaldsløsning/skur eller lignende, vil forvaltningen kontakte ejendommen og høre, hvorvidt de ønsker en beholder eller ej. Alle etageejendomme (uanset størrelsen), der ikke ønsker at deltage i ordningen, kan selv aktivt framelde sig ordningen.

Ændres antallet til minimum 6 børn vil det betyde en væsentlig reduktion i antallet af ejendomme, der vil modtage en beholder, og omtrent en halvering af de indsamlede bleaffaldsmængder jf. tabel 2 i bilag 2.

Københavns Kommune har besluttet en obligatorisk ordning for kundeforhold med mindst 3% blebørn og mindst 6 børn på kundeforholdet.

Der ønskes en yderligere uddybning af økonomien i scenarie 1 for kommunens institutioner og plejehjem

På MTU den 31. marts blev det drøftet, at scenarie 1 er betydeligt dyrere end de andre scenarier. Det skyldes, at scenarie 1 alene skal finansieres af gebyr opkrævet hos kommunale institutioner og ikke hos borgerne. Det bemærkes, at gebyroverblik i bilag 8, tabel 2 og 3, viser det samlede gebyr inkl. stigningen. Se bilag 10 for overblik over selve gebyrstigning for hvert scenarie.

Kan bleaffald sorteres centralt, ved at have bleposer i en anden farve?

På ARCs allerede besluttede sorteringsanlæg kan og må der ikke sorteres bleaffald jf. gældende lovgivning.

Tidligere sagsfremstilling (31. marts 2025)

Anledning

Kommunalbestyrelsen besluttede den 13. november 2023 (jf. bilag 1) at implementere en ordning for bleaffald forudsat, at der blev etableret et behandlingsanlæg i Danmark eller Skandinavien. Et fællesudbud med Københavns Kommune om etablering af et sådant anlæg er nu gennemført og har resulteret i en vinder. Etablering af anlægget har imidlertid vist sig kun at være økonomisk rentabelt – og dermed realiserbart, såfremt Frederiksberg Kommune forpligter sig til at levere en større mængde bleaffald end først antaget.

Den allerede vedtagne ordning for bleaffald omfatter følgende:

- Obligatorisk indsamlingsordning af bleaffald i kommunale vuggestuer og børnehaver,
- Forsøgsordning med indsamling af bleaffald fra kommunale plejehjem og plejeboliger,
- Forsøgsordning med indsamling af bleaffald fra større etageejendomme og udvalgte gårde (i laboratoriedistriktet) - og
- Frivillig tilmeldeordning for indsamling af bleaffald i boliger og andre etageejendomme

Kommunalbestyrelsen skal på den baggrund tage stilling til, hvorvidt den allerede vedtagne ordning skal udvides, med henblik på realisering af anlægget, eller alternativt annulleres. Der er således fem mulige scenarier, der beskrives nedenfor:

Scenarie	Konsekvenser - Jf. bilag 2 for uddybelse af konsekvenser	Indsamlingsudgifter	Gebyrstigning i 2027*
1 - Obligatorisk ordning for institutioner (vuggestuer og børnehaver)	Et valg af dette scenarie forudsætter, at prisen for Frederiksberg Kommunes adgang til brug af anlæg kan forhandles ned så den tilsvarende behandlingspris pr. tons svarer til behandlingsprisen i scenarie 3. Det er højest usikkert om anlægget for bleaffald vil kunne blive etableret i dette scenarie, idet realisering afhænger af tilstrækkelige mængder / finansiering af anlægget. Forvaltningen vil derfor arbejde for at forsøge at få andre kommuner til at tilsluttes sig indsamlingsordningen for at øge mængderne. Det er dog urealistisk at andre kommuner når med inden fristen for kontraktunderskrivelse. Boliger og etageejendomme omfattes med dette scenarie ikke af bleindsamlingsordningen.	300.000 kr.	Bemærk: Det er forvaltningens vurdering at der ikke er hjemmel til at pålægge boligerne at finansiere en ordning, der alene gælder institutioner, hvorfor udgiften alene pålægges institutionerne. Gebyr pr. kvm (institutioner): 10,52 kr. v/ skaleret pris 4,17 kr. v/ forhandlet/reduceret pris Såfremt scenarie 1 suppleres med en forsøgsordning med indsamling af bleaffald fra større etageejendomme og udvalgte gårde og en frivillig tilmeldeordning for indsamling af bleaffald i boliger og andre etageejendomme - som oprindeligt indstillet - kan der kan indføres et kollektivt gebyr som i scenarie 2-4. Her vil indsamlingsomkostningerne stige til 600.000 kr. Gebyr pr. kvm (institutioner): 0,70 kr. v/ skaleret pris 0,35 kr. v/ forhandlet/reduceret pris Gebyr pr. husstand: 56 kr. v/ skaleret pris 29 kr. v/ forhandlet/reduceret pris
2 - Fastholde forsøgsordning for etageejendomme og frivillig	Forsøgsordningen vil i praksis betyde, at ordningen er frivillig for boliger og	900.000 kr.	Gebyr pr. kvm (institutioner): 0,76 kr. v/ skaleret pris

tilmeldeordning for boliger og obligatorisk ordning for både institutioner og plejehjem	etageejendomme, men obligatorisk for institutioner og plejehjem. Beslattes det at fastholde forsøgsordningen, vil anlægget fortsat kunne etableres, men de samlede udgifter til behandling af bleaffaldet vil være markant højere pr. ton bleaffald. Forvaltningen vurderer, at udgifterne til denne løsning ikke vil være proportionel med miljøgevinsten. Et valg af dette scenarie forudsætter derfor, at prisen for Frederiksberg Kommunes adgang til brug af anlæg kan forhandles ned så den tilsvarende behandlingspris pr. tons svarer til behandlingsprisen i scenarie 3. Det er højest usikkert om anlægget for bleaffald vil kunne blive etableret i dette scenarie, idet realisering afhænger af tilstrækkelige mængder / finansiering af anlægget. Forvaltningen vil derfor arbejde for at forsøge at få andre kommuner til at tilsluttes sig indsamlingsordningen for at øge mængderne. Det er dog urealistisk at andre kommuner når med inden fristen for kontraktunderskrivelse. Der vil ingen gener være for borgerne, idet der kun stilles en beholder til bleaffald ud til de boliger, som ønsker ordningen.	0,46 kr. v/ forhandlet/reduceret pris
3 - Udvidet ordning: Frameldingsordning for boliger og etageejendomme med færre end 3 børn i alderen 0 til 3 år, og obligatorisk ordning for institutioner og plejehjem	Ved at lave ordningen som en frameldingsordning vurderer forvaltningen, at ca.10% af boligerne og etageejendommene vil framelde sig ordningen. Således indsamles forventeligt 360 ton fra boliger og etageejendomme. Dermed mangler der kun 40 ton i forhold til de lovede mængder. Dette scenarie giver således en anelse højere behandlingsudgift pr. ton bleaffald end først antaget.	2.000.000 kr. Gebyr pr. kvm (institutioner): 1 kr Gebyr pr. husstand: 81 kr

Ligesom i scenarie 2 vil der ingen gener være for borgerne, idet der kun stilles en beholder til bleaffald ud til de boliger og etageejendomme, hvor der er plads, og idet det er frivilligt de steder, hvor der er mulige udfordringer.

4 – Obligatorisk ordning	Ved at indføre en obligatorisk ordning indsamles den lovede mængde bleaffald svarende til 400 tons årligt fra boliger og etageejendomme og 250 tons årligt fra institutioner og plejehjem.	2.000.000 kr.	Gebyr pr. kvm (institutioner): 1 kr Gebyr pr. husstand: 81 kr.
--------------------------	--	---------------	---

Der vil være gener for borgerne, idet der stilles beholdere ud til alle boliger og etageejendomme.

5 - Der indføres ingen ordning for bleaffald	Det er højst usikkert om anlægget for bleaffald vil blive etableret såfremt Frederiksberg ikke indfører en indsamlingsordning for bleaffald, idet realisering afhænger af tilstrækkelige mængder bleaffald.	-	-
--	---	---	---

*Konkrete eksempler på gebyrstigningen i de enkelte scenarier for en gennemsnitligt daginstitution, det største plejehjem samt Rådhuset fremgår af bilag 8.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at ordning for bleaffald udvides som en frameldingsordning for boliger og etageejendomme, men obligatorisk for institutioner og plejehjem. Det vil sige svarende til scenarie 3 ovenfor. Af bilag 3 fremgår en yderligere uddybning af implikationer for kommunale institutioner og plejehjem.

Aftalevilkår

Vælger kommunalbestyrelsen at gå videre med en ordning for bleaffald jf. scenarie 1-4 ovenfor, vil forvaltningen indgå aftale med den vindende tilbudsgiver på nedenstående vilkår - dog forudsat at prisen for adgang til anlægget kan forhandles ned så den tilsvarende behandlingspris pr. tons svarer til behandlingsprisen i scenarie 3.

Tilbudsgiver vil placere et nyt behandlingsanlæg i Storkøbenhavn. Den tilbudte løsning lever op til de forudsætninger, der blev fremlagt i sagen den 13. november 2023. Behandlingsanlægget vil omdanne bleaffaldet til genanvendeligt plast samt en række andre produkter, som uddybet i bilag 5. Behandlingsanlægget genanvender bleer såvel som deres indhold. Behandlingsprocessen giver en reel genanvendelse på mellem 85 og 95 % af bleaffaldet. Et behandlingsanlæg med tilsvarende teknologi har været i drift i Holland siden 2021, hvilket indikerer driftssikkerhed.

Hvis kontrakten med Frederiksberg og Københavns kommuner underskrives, vil tilbudsgiver begynde at etablere et behandlingsanlæg til bleaffald, som forventes at være klar til at modtage det første bleaffald i 4. kvartal 2026. For at gøre det attraktivt for en virksomhed at etablere et anlæg i Storkøbenhavn, garanterer Frederiksberg en årlig minimumsmængde, som stiger gradvist op til 650 tons årligt fra 2029 (jf. bilag 6).

Hvis tilbuddet godkendes vil det medvirke, at andre danske og svenske kommuner også kan indføre ordninger for bleaffald, hvilket flere allerede har vist interesse for (jf. bilag 7).

Det bemærkes, at Frederiksberg Kommunes politiske sag kører sideløbende med sag om godkendelse af behandlingsløsning i Københavns Kommunes. Den 24. februar 2025 godkendte Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Kommune indstilling herom. Det er en forudsætning for realiseringen, at løsningen godkendes politisk i Københavns Kommune (dvs. af Borgerrepræsentationen på møde den 27. marts 2025), og det er usikkert om tilbudsgiver vil underskrive kontrakten, hvis ikke det godkendes politisk i Frederiksberg Kommune.

Tidsplan for udrulning af bleaffaldsordning

Forvaltningen vurderer, at der er behov for udrulning af 2000 beholdere til bleaffald, såfremt scenarie 3 vælges. Forvaltningen planlægger at udrulle beholderne i 2026 og 2027, hvormed ordningen er fuldt udrullet i 2027, forudsat at der ikke kommer

forsinkelser. Af tabellen nedenfor fremgår de estimerede indsamlede mængder, gebyroverblik samt udrulningsplan for scenarie 3:

	2025	2026	2027
Mængder af bleaffald	0 t/år	50 t/år	450 - 650 t/år *
Gebyrstigning	0 kr. pr. husstand	0 kr. pr. husstand	Ca. 81 kr. pr. husstand
Antal beholdere til udrulning		500	1.500
Steder der skal udrulles		Vuggestuer, børnehaver, plejehjem	Boliger og etageejendomme

*Afhænger af hvor godt der sorteres

Økonomi

Gebyr for genanvendeligt affald dækker både indsamling og behandling af alle de genanvendelige affaldstyper og udgifter til genbrugsstationen, som alle borgere betaler for, uanset om man fx bruger genbrugsstationen eller benytter ordning for fx haveaffald. Indførelse af scenarie 3 forventes at medføre en gebyrstigning i 2027 på ca. 81 kr. pr. husstand. Til sammenligning udgør gebyret for genanvendeligt affald 2.034 kr. i 2025. Jf. bilag 8 for uddybelse af økonomi samt tilbudsliste bilag 9.

Udgiften til ordningen for bleaffald vil blive inkluderet i gebyr for genanvendeligt affald og dermed fordelt på alle husstande, uanset om de reelt har bleaffald eller ej.

Forvaltningen oplever ofte, at boliger med bleaffald henvender sig, fordi der ikke er tilstrækkelig plads til bleaffaldet i boligens todelte beholder til rest- og madaffald. Derfor vælger mange at betale for at få en ekstra beholder til restaffald, mens de har bleaffald. Med ordningen for bleaffald vil disse borgere få en besparelse, da de vil få en beholder til bleaffald og derfor ikke behøver at betale for en ekstra beholder til restaffald.

Forvaltningen forventer, som besluttet af Kommunalbestyrelsen den 13. november 2023 (jf. bilag 1), at bleaffaldsordningen i 2026 kan finansieres af udviklingsmidlerne til gennemførelse af initiativer afledt af Ressource- og Affaldsplan 2026 samt af Frederiksberg Renovations driftsbudget for restaffald (svarende til ca. 400.000 kr.).

Udgifter til kommunikation vedrørende ordningen vil kunne afholdes inden for eksisterende kommunikationsbudget.

Der vil dermed ikke være nogle bevillingsmæssige konsekvenser som følge af indeværende sag. De afledte udgifter kan finansieres indenfor de eksisterende gebyrer til og med 2026, mens de indtægts- og udgiftsmæssige konsekvenser for 2027 og frem vil blive indarbejdet i forbindelse med budgetprocessen, hvor de samlede affaldsgebyrer godkendes.

Sagen vedrører primært det gebyrfinansierede område, hvor udgifterne til indsamling og behandling af bleaffald indregnes. Afledt af indførelsen af ordningen for bleaffald vil der dog også være skattefinansierede omkostninger for de kommunale institutioner i form af gebyrstigning samt anskaffelse af særskilte beholdere til bleaffald, hvis disse ikke allerede forefindes. Disse omkostninger berører det skattefinansierede område og vil skulle afholdes inden for institutionernes nuværende budgetrammer.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 31. marts 2025, pkt. 47:

Forvaltningen indstiller, at Miljø- og Trafikudvalget indstiller til Magistraten, at en af de i sagen beskrevne ordninger for bleaffald besluttet, idet forvaltningen anbefaler scenarie 3, og at der på den baggrund indgås aftale med vinder af udbud om etablering af behandlingsanlæg til bleaffald.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 31. marts 2025, pkt. 47:

Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Bilag 1 Etablering af affaldsordning for bleer til genanvendelse 13 november 2023 KB

Bilag 3 Kommunale vuggestuer, børnehaver og plejehjem

Bilag 4 Evaluering bleforsøg KK 2022

Bilag 6 Mængder af bleaffald

Bilag 7 Tilkendegivelser fra andre kommuner

Bilag 10 - Uddybende svar på spørgsmål v. MTU 31. marts